

Accountantskamer te Zwolle

Procedurenummer: 11/1832 Wtra AK

Zitting 2 december 2011

Inzake:

SOBI namens P1 Holding B.V.

Tegen:

J.G.K. van der Zanden RA

Advocaat mr. J.C.J. Wouters

Mijnheer de voorzitter, mijne heren,

Betrokkene verweert zich voornamelijk door de betekenis van zijn rapport zodanig te minimaliseren dat er weinig meer overblijft dan een kort kattedelletje voor twee personen die alles al van elkaar weten.

Het commentaar van betrokkene op het klaagschrift komt er op neer dat klaagster in civiele procedures zelf naar voren heeft gebracht dat het rapport zonder betekenis is. En daarop wordt dan stelling gebaseerd dat klaagster misbruik van klachtrecht maakt en niet ontvankelijk verklaard moet worden (2.7). Dat commentaar is onjuist en niet relevant.

Feitelijke stellingen van klaagster niet strijdig met stellingen in andere procedures

De feitelijke stellingen in de klacht zijn niet in strijd met de stellingen die P1 in een civiele procedure naar voren heeft gebracht. Alle kernklachten komen ook in de civiele procedure aan de orde:

- a) de IRR wordt onjuist berekend (waarmee betrokkene de aantrekkelijkheid van de overeenkomst voor Q-Park heeft gemaskeerd).
- b) de waarde van de inbreng door de gemeente is onjuist weergegeven (waarmee de onaantrekkelijkheid van de overeenkomst voor de gemeente is gemaskeerd).
- c) de overeenkomst is niet marktconform.

Geen misbruik van klachtrecht

Zelfs wanneer klaagster in andere procedures andere stellingen naar voren zou brengen, is er geen sprake van misbruik van klachtrecht. De vraag of het klachtrecht misbruikt wordt hangt niet af van de vraag of men ook andere rechten met andere doeleinden uitoefent.

In verband met de beperkte spreektijd geldt dezerzijds dat wat niet aan de orde wordt gesteld niet als juist wordt erkend.

Het rapport bevat op essentiële punten grote fouten: de inbreng door de gemeente (te hoog gepresenteerd) en de winst voor Q-Park (te laag gepresenteerd).

Een kwalijk element is daarbij dat dit rapport aan de gemeenteraad is overhandigd ten behoeve van haar besluitvorming over een voorstel van B&W. Veel gemeenteraadsleden kenden de achtergrond van het voorstel niet én waren niet ter zake kundig. Zij hadden dus

behoefte aan serieuze accountantstechnische voorlichting. Betrokkene heeft misbruik gemaakt van de goedgelovigheid van de gemeenteraad toen hij er in toestemde dat zijn rapport ter inzage werd gegeven.

Ik zal een kort overzicht geven van de vragen die volgens betrokkene aan hem zijn gesteld en van de vragen die volgens betrokkene niet aan hem zijn gesteld. Maar eerst wil ik er op wijzen dat betrokkene in de allereerste volzin van zijn verweerschrift B&W gelijk stelt aan *de gemeente*. Daaruit blijkt dat ook betrokkene de gemeenteraad als een derde beschouwt. Dat is van belang omdat hij heeft goedgevonden dat zijn rapport aan deze derde ter inzage werd gegeven. Daarbij heeft betrokkene kennelijk goed gevonden dat die derde niet op de hoogte werd gesteld van de omstandigheid dat hij tijdens het opstellen van zijn rapport niet alleen controlerend accountant van de gemeente Maastricht was, maar ook van Q-Park.

Wel gestelde vragen:

1. De gemeente zou gevraagd hebben de boekwaardes te valideren van de garages die in de gemeentelijke administratie voorkwamen en aan Q-Park zouden worden overgedragen (1.2.6).
2. Betrokkene zou moeten beoordelen of de financiële informatie die door de gemeente en door Q-Park aan hem was verstrekt in overeenstemming was met de financiële administraties. Op verzoek van de beide partijen heeft betrokkene voor zijn bevindingen de term validatie gebruikt. (4.6).
3. Betrokkene was gevraagd de door partijen over en weer aan elkaar verschaft financiële informatie te *valideren* (4.3).
4. Het valideren heeft slechts betrekking op enige financiële aspecten van een beperkt aantal elementen. (13.2).

Commentaar op 1-4:

Dit is ongeloofwaardig. Welke zakelijke koper is geïnteresseerd in boekwaardes bij de verkoper? Niemand! Een zakelijke koper als Q-Park is alleen geïnteresseerd in de winsten c.q. kasstromen, die hij met de garages kan behalen. Q-Park kan geen interesse in de boekwaarde hebben gehad.

En welk motief zouden B&W gehad kunnen hebben om de boekwaardes te laten valideren? Daarvoor is slechts één motief denkbaar: B&W wilden zich, wanneer de nood aan man zou komen, jegens de gemeenteraad kunnen verantwoorden. Met de vraag boekwaardes te *valideren* kunnen B&W uitsluitend de bedoeling hebben gehad bij de gemeenteraad de indruk te wekken dat Maastricht weinig aan Q-Park weggaf.

Betrokkene heeft zich onvoldoende onafhankelijk opgesteld door zich terminologie te laten voorschrijven. Met de term valideren liepen B&W vooruit op het latere beïnvloeden van de gemeenteraad met het idee dat de *waardes* van de garages juist bepaald zouden zijn.

Toen betrokkene met deze voor Q-Park en B&W zinloze vraag werd geconfronteerd had hij als kritisch accountant ogenblikkelijk moeten beseffen dat zijn rapport gebruikt zou kunnen om ondeskundige leden van de gemeenteraad te beïnvloeden. Betrokkene had als kritisch accountant ook moeten beseffen dat dit vermoedelijk zelfs de vooropgezette bedoeling van

B&W was. Betrokkene had de opdracht moeten weigeren, althans moeten eisen dat van het bestaan van zijn rapport nooit melding gemaakt zou worden.

5. Een mededeling in de zin van GBR omtrent baten en lasten aan de zijde van de gemeente met betrekking tot de in erfpacht te geven garages (14.1).

Commentaar:

De gemeente had lage inkomsten (door de slechte contracten die voordelig voor de aandeelhouders van Q-Park waren). Betrokkene toont zich partijdig door niet in hetzelfde rapport voor Q-Park de te verwachten baten en lasten weer te geven.

6. Q-Park zou gevraagd hebben om ten behoeve van de gemeente te controleren of haar IRR berekeningen juist waren (1.2.6).

Commentaar:

Ondanks de vermeende nietszeggendheid van het rapport moet dus ook volgens betrokkene de IRR juist zijn berekend.

7. Betrokkene heeft op verzoek van twee opdrachtgevers een brief aan deze beide opdrachtgevers geschreven. (6.1).

Commentaar:

Hier wordt het rapport tot vrijwel nihil geminimaliseerd. Des te ernstiger is het dat betrokkene er nadien mee heeft ingestemd dat zijn rapport voor de besluitvorming door de gemeenteraad aan die raad ter inzage is gegeven.

8. Een oordeel over de vraag of de opgegeven waarde van die huurcontracten in overeenstemming was met de financiële administratie van Q-Park. (13.1).

Commentaar:

Door een rapport aan de gemeenteraad te laten presenteren met de boekwaarde van huurcontracten (in het algemeen nihil bij een overheidsinstelling) zonder de marktwaarde (voor Q-Park) heeft betrokkene meegewerkt aan ernstige misleiding van de gemeenteraad en aan het feit dat de gemeente Maastricht voor tientallen miljoen euro's is benadeeld.

Niet gestelde vragen:

1. Oordeel over de marktconformiteit van het voorstel (7.5).
2. Oordeel over de werkelijke waarde van de negen parkeergarages (12.7).
3. Oordeel over waardevolle huurcontracten. (13.1)
4. Oordeel over de waarde van de door beide zijden ingebrachte vermogensbestanddelen. (12.7).
5. Uitlating over de verwachte exploitatielasten en -baten van de garages. (14.1).

Dit zijn ernstige gebreken voor een rapport dat aan een gemeenteraad gepresenteerd zou kunnen worden die over het voorstel moet beslissen. Ook al zou het rapport voor gebruik door Q-Park en B&W aan de te stellen eisen hebben voldaan, dan was dat zeker niet het geval toen betrokkene ermee instemde dat het aan de gemeenteraad ter inzage werd gegeven toen die over het voorstel moest beslissen.

Betrokkene brengt naar voren (1.4.8 en 1.4.10) dat de vraag naar de marktconformiteit niet in deze tuchtprocedure beantwoord kan worden omdat dat in een civiele zaak beslist zal worden. Het gaat niet om de marktconformiteit zelf maar om de presentatie, en de suggestie, de krachtige suggestie zelfs, die het rapport van betrokkene op leken, zoals gemeenteraadsleden, voorzienbaar zou maken en ook heeft gemaakt.

Uitruil erfpacht tegen belastingcompensatie

In 1.2.8 wordt uiteengezet dat uit het concept van betrokkene was gebleken dat partijen aanvankelijk niet op correcte wijze rekening hadden gehouden met de verwerking van de vennootschapsbelasting en dat partijen daarom hun afspraken hadden aangepast waardoor de erfpacht werd verhoogd van € 300 gemiddeld naar € 550 gemiddeld per plaats. Hiermee wordt de stelling van klaagster bevestigd dat de verhoging van de erfpacht in feite een sigaar uit eigen doos was, dat de gemeente die extra inkomsten later weer zou teruggeven.

Door gemeente afgegeven rendementsgarantie onjuist berekend

Betrokkene stelt ten onrechte (11.4) dat de transacties van Q-Park met haar aandeelhouders (de overname van enkele zéér voordelige huurcontracten) een investering is die in aanmerking moet worden genomen bij de beoordeling van transactie met de gemeente. De aankoop voor ruim € 17 miljoen van activa van haar aandeelhouders staat geheel buiten de transactie met de gemeente.

In een rapport van het Rotterdamse onderzoeks- en adviesbureau ECORYS d.d. 17 september 2009 wordt vermeld dat de in de Overeenkomst opgenomen investeringskosten € 14,2 mln zijn en niet € 32,1 miljoen. De visie van ECORYS is van belang omdat de advocaat van Q-Park dit rapport heeft ingebracht. Het geeft dus de visie van Q-Park weer. Kennelijk ziet Q-Park zelf beter dan betrokkene in dat transacties met haar aandeelhouders buiten de transactie met de gemeente staan.

Betrokkene brengt naar voren dat de afkoopsom van € 41,5 miljoen aan het eind van de rit gelijk staat aan de aanvangsinvestering van € 32,1 miljoen verhoogd met € 9,4 miljoen belastingdotatie. Daarmee zou het indirecte rendement nul zijn geworden. Deze redenatie deugt van geen kanten. De aanvangsinvestering is niet € 31,1 mln maar € 14,2 mln. Ook deed Q-Park geen investering € 9,4 mln in de belastingdienst.

Het terugkoopbedrag van € 41,5 miljoen heeft, ook blijktens het verweerschrift, grotendeels betrekking op de aankoop door Q-Park van de activa van haar aandeelhouders. Die betroffen in wezen goodwill voor voordelige huurcontracten. De gemeente sluit dus eerst huurcontracten met aandeelhouders van Q-Park die voor die aandeelhouders uiterst aantrekkelijk zijn, vervolgens worden die uiterst voordelige huurcontracten door Q-Park gekocht en vervolgens beschouwt de gemeente dat als investeringen die ze wil terugbetalen. Dit lijkt wel op dubbele beloning en is in ieder geval het tegendeel van marktconformiteit.

Betrokkene had niet mogen instemmen met het aan de gemeenteraad voor haar besluitvorming ter inzage geven van rapporten waarin deze en andere cruciale zaken onvermeld zijn gebleven.

Met zijn onjuiste cijferinterpretatie tracht betrokkene het feit weg te poetsen dat de gemeente aan Q-Park een indirect beleggingsrendement van 3,6% heeft gegarandeerd (de dertigste machts wortel uit 41,5/14,2).

Inbreng van gemeente-eigendommen onjuist berekend

In 12.2 citeert betrokkene zich zelf waarbij hij stelt dat de vermogensinbreng van de gemeente juist is berekend. Dat is niet waar. Een juiste berekening moet immers tot het juiste resultaat leiden. Een juiste berekening is een berekening die ook op juiste uitgangspunten is gebaseerd. En dat is hier niet het geval. Door deze misleidende volzin aan de gemeenteraad te laten presenteren in het kader van haar besluitvorming heeft betrokkene gemaskeerd dat de gemeente veel waardevollere activa in bracht dan aan de gemeenteraad werd getoond.

De berekening van de vermogensinbreng door de gemeente is met het onderhavige rapport onjuist aan de gemeenteraad gepresenteerd. De laconieke opmerking dat de berekening van een inbreng natuurlijk iets anders is dan de waardering van een inbreng is niet juist.

Dat een vermogensinbreng juist is berekend betekent voor het gemiddelde gemeenteraadslid dat de waarden na aftrek van de ingebrachte schulden juist zijn berekend. Een vermogensinbreng is namelijk de inbreng van vermogen dus de inbreng van waarden. Een juiste berekening van vermogensinbreng staat dus gelijk aan een juiste weergave van de waarden van de ingebrachte activa en passiva. Er staat gewoon dat de waarde juist is bepaald. Berekening van vermogensinbreng is precies hetzelfde als bepaling van de waarde van de ingebrachte activa (minus ingebrachte passiva).

Het overschrijven uit de gemeentelijke balans van bepaalde getallen is niet het opzetten van een vermogensberekening. Gebruik van de term berekening impliceert dat er meer is gedaan dan het overschrijven van enkele getallen uit de gemeentelijke administratie.

Beïnvloeden van de gemeenteraad

In 4.4 wordt ontkend dat Ernst & Young gevraagd is over het voorstel te rapporteren om de gemeenteraad te overtuigen van de juistheid van het voorstel. Of de B&W dit letterlijk aan betrokkene gevraagd hebben is niet relevant. Het gaat erom dat betrokkene aan B&W toestemming heeft gegeven zijn rapport aan de gemeenteraad ter inzage te geven, wetende dat B&W de gemeenteraad met het rapport wilde beïnvloeden. Dat is de kern want betrokkene had moeten beseffen dat zijn rapport niet aan de eisen voldeed die gesteld moeten worden aan dergelijke rapporten. Betrokken had een nieuw en beter rapport moeten opstellen toen B&W hem vroegen of zijn rapport aan de gemeenteraad ter inzage zou worden gegeven en dus in de oordeelsvorming door leken werd betrokken.

Voor verwijtbaarheid is niet nodig dat al op voorhand tegen betrokkene gezegd zou zijn dat zijn rapport aan de gemeenteraad overhandigd zou worden.

Verantwoording beoordeeld

Betrokkene ontkent dat hij een verantwoording heeft beoordeeld (4.6). Ten onrechte. Het gaat om cijfers waarmee beide partijen zich ten opzichte van elkaar hebben verantwoord over de juistheid van bepaalde administratieve gegevens.

Voor zover het rapport aanvankelijk niet een verantwoording was, kreeg het dat karakter op het moment dat betrokkene instemde met aan de gemeenteraad ter inzage geven. Vanaf dat moment ging het om cijfers waarmee B&W zich jegens de gemeenteraad hebben verantwoord in het kader van het door hen ingediende voorstel.

Presentatie van het rapport voor de gemeenteraad

In alinea 7.3 stelt betrokkene:

'Het vertrouwelijke karakter van de brief is in de aanschrijving benadrukt. De beoogde gebruikers van de informatie in de brief, te weten de gemeente [volgens definitie van betrokkene: B&W] en Q-Park, hebben daarmee ook de brief als vorm van de rapportage aanvaard. Voor hen was enige andere vorm van rapportage niet van belang

Voor hen was enige andere vorm van rapportage niet van belang. Het door hen beoogde gebruik was alles bepalend.'

Vorm en inhoud van een rapport moeten inderdaad bepaald worden door het beoogde gebruik. Betrokkene had moeten beseffen dat de gemeenteraad zijn rapport anders zou gebruiken dan B&W en Q-Park. Betrokkene besepte dat zijn rapport niet geschikt was om door de gemeenteraad te worden gebruikt bij een beslissing over het voorstel dat B & W aan haar hadden voorgelegd. Dit blijkt uit 7.7 waarin betrokkene doet stellen dat de brief van betrokkene *niet* bedoeld was voor personen die niet op de hoogte waren van achterliggende feiten en omstandigheden, leden van de gemeenteraad Maastricht.

Uit het verweerschrift, en zeker uit de hiervoor aangehaalde passage, blijkt dat betrokkene diep doordrongen was van de ongeschiktheid van zijn rapport om bij te dragen tot enige inhoudelijke besluitvorming door de gemeenteraad. In het kader van de onderhavige klacht is niet van belang of B&W en Q-Park tevreden waren over het rapport en evenmin of het rapport geschikt was voor hun gebruik of voor hun doeleinden. Zij waren slechts de eerste, en minst belangrijke, lezers van het rapport.

In 7.7 brengt betrokkene naar voren dat de brief niet bedoeld was om personen die niet op de hoogte waren van achterliggende feiten en omstandigheden (leden van de gemeenteraad) ervan te overtuigen dat het voorstel een gunstige samenwerkingsvorm zou zijn. Niet relevant is of dit de aanvankelijke bedoeling was van het rapport. Relevant is dat betrokkene ermee heeft ingestemd dat zijn rapport daarvoor is gebruikt.

Pieter Lakeman,
gemachtigde